

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Győryakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden kölcsönnyel, valamint hirdetések a előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adatkak vissza.

PRELÁR VERENKÉSTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, I. VÉB.

Nyitottori cikkek soronként 40 fillérről közlötnek. Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszobában számítottak.

Előfizetési felhívás.

Mióta lapunk nagyobb alakjában a durább tartalommal jelenik meg 8t negyed évenként telt el, mely idő alatt a tisztelt olvasó köztársaság meggyőződhetett arról, hogy egész odaadással igyekeztünk meg felelni azon programminak, melyet első számunkban közre adtunk a hogy annak értelmében teljes buzgalommal szolgálunk a közérdek. Hogy ezt jövőre névze is még nagyobb mértékben teljesítsük, kérjük a közönség szives támogatását a „Csiki Lapok” 1900-ik év II-ik évfolyamára előfizetést nyitunk az eddigi előfizetési árak mellett:

- Egész évre . . . . . 8 korona (4 frt)
- Félévre . . . . . 4 korona (2 frt)
- Negyedévre . . . . . 2 korona (1 frt)
- Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyanezen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket kiadóhivatalunkhoz (Győryakab Márton utóda könyvkereskedése) beiktulni sziveskedjenek.

A „Csiki Lapok” szerkesztőség és kiadóhivatala.

Humánizmus a börtönben.

A minapában az összes lapokat bejárta a hír, hogy a gyilkos Lucheni, ez emberiségéből kivetkezett fenevad, a fegyház igazgatóságának élete ellen tört, a miért az nem akart szórakoztatásáról a kívánt mértékben gondoskodni. A merénylet nem sikerült és így mi sem zavarja az elégtétel azon érzetét, mit legtöbb emberben ezen eset híre okvetlen föl kellett keltsen. Most már, legalább pár hónapig, nem fog szivarozni, szórakozni és az ételnek valógnatni időtölti lelkü feledhetlen drangyalunk beistialis gyilkosa. Vajjon a mostani merénylet után megkínálták-e tilóhelyiyl

a kihallgatás alatt? Mulattatták-e a merényletet tárgyaló lapok közleményeivel és megint-rjuvulták-e az újágrók?

Tudhatlan, hogy sok önműrköletet tanu-it Lucheni. Hisz egy év óta, ez a második a merénylet csupán holott naponta megöhlhetne egy-egy börtönört, tegyházi alkalmazottat. Hisz ez egy nap-szomjas tenevadnak okvetlen nagyobb élvezet, sem hogy meg ne érdemelje azt a párhuzi büjtöt, a mi ilyes tényért járna. Ilyen büntető rendszer mellett jobb a tölöz, mint a bánya, a gyári, vagy a nap-szomjas munka. Meleg szoba, teljes ellátás, figyelmes kiszolgálás, testi, lelki szórakozás a börtönben: ez már ép olyan tultengése a humánizmusnak, az okvetlenül tökéltesezni akarának, mint ellenkező irányban a büntetési szigoroknak tultengése volt a középkori kszatásnlöz.

En különös állapot az napjainkban, hogy míg az egyik államban csupán polijikai vétségért, sokszor pusztá gnyim napján százak és százak pusztulnak el végtelen szenvedések közt Szibéria hóvátgajján, addig a másik országban a leg-elvet-medetebb gyilkos szivarozva várakozik a vizsgáló bírő előszobájában új-szágírók társaságában, és az államügyész székkel minálja meg a kihallgatás alatt!

Most, midőn nálunk csak idő kérdése a börtönügy reformja és valszintleg egész büntető rendszerünk átalakítása, nagyon is óvatosok kell legytünk, hogy egyik tult-hajtott irány ne ragadjon el a reform munkában. Ez főképp a modern humánizmus, az a mi minket e tekintetben fenyeget. A büntetés mint elrettentő, kegyetlen példán adás, az embertelenség, soha sem volt a magyar ember elve, fölözgása, lelkiéletével megférő tulajdonsága. Huszánkban az első kispadot nem magyar ember állította föl, háborúinkban a csececméket és gyermekeket nem a magyarok gyilkolták le. Annál több a példa történelmünkben arra, hogy a rosszért jóval fizettünk vissza.

Nálunk tehát soha se lenne se többség se közvélemény, mely a fűnnél érintett reformmunkálatok rendőn az elrettentő, tultszigorú irány mellett foglaljon állást. De annál könnyebben beleolvallható a közvélemény a modern humánizmus tultzásába, melynek szerencsétlen elfajulása eléggé nyilvánvalólag dokumentálva van Lucheni esetében.

A fővárosban egyik jogi értekezleten egy ügyvéd fölolvastában a büntető törvénykönyv oly módosítását javasolja, hogy a büntethetőség a 16-ik életév betöltésével kezdődjék. Tehát 4 évvel emeltetnéd föl a jelenlegi 12 év. Egy ilyen indítvány már elő hírnöke a fűnnél jeltzett iránynak.

Kétséggegel megengedem, hogy az illeöz ezt első sorban nem tultzott humánitásból indítványozta, hanem avval a gondolatnal, hogy inkább javítani törekedjünk, mint büntetni. De snjus épen ez az a téveszema, a mi a modern büntető rendszer tölkre teszi. A büntetés legyen okvetlen javító, de ezen jellegnek odáig fajulnia nem szabad, hogy a korminimum emelése által maga a büntetés szűnjék meg, a szontul is a humánizmus tult-hajtása által a börtönök pusztá javító intézetekké váljanak. Mert akármenyire a humánizmus legyen is, régen igazolta a gyakorlat azon elméleti tételt, hogy a büntetésnek példásnak, megtorlónak és arányosnak is kell lenni.

A mi jelenlegi büntető rendszerünk egy a humánizmus követelményeinek, mint a szigorúság elveinek megfelel. És hogy javító is, annak több példáját lát-tam. Több ízben történt már, hogy egy-egy védezcem a fegyházból kikerülve fölkeresett és örömmel látam benneök a jó utra tért, megjavult embert. Ezek közt három esetben emberölés büntetése forgott föl, egyik pláne másodsor-csott e bűnbe és ma mindenükök józán, szorgalmas, ki-

fogátalan viselőtl ember, dicőretőre legyen monda az enyedi fehérszak!

Nálunk ma a börtönügy csak anynyiban szorul reformra, hogy a jelenlegi tultzafoltóság és a közös munkaterem alkalmat adnak arra, hogy a vén gonosz tevők a kevésbbé tapasztaltakat elrontsák. Ezen segíteni kell, vagy reformálni kell a büntetések végrehajtása rendszerét, de nem magát a büntetési rendszert.

Azok kétségeltlenül szomorú tünetnek, hogy nálunk a fiatal bűnösök száma oly reudkiivltli mértékben szaporodik, nem a jelenlegi büntető rendszer az oka. A végrehajtás hibái is kevés befolyással vannak ez irányban, s így nagyon tevének azok, kik ily irányu reformoktól e tekintetben erdediméty várnak. Egészen mástul kell a hibát keresni. A mig az állam a pálinkából várható jövedelmek fokozására törekszik, a mig a lelenca-ügy jelen elhanyagolt állapotában mar-rad: addig a fiatal bűnösök száma napról napra szaporodni fog. A részeges szölök megkínzótt, utcára taszított gyermekei, a szégyen és nyomor esztölöttei kiapadhatlan forrásaképen fogják szolgáltatni a gonosztevéket, kiket teljesen elzölött, minden jóra képtelen lelkűletűknél fogva többé meg nem javít semmiféle intézmény, a börtön humánizmusra pedig csak bűnre batorítja őket.

Ép úgy a börtönből kikerült megjavult egyén is visszatér a bűn útjára, ha a becsületlen megélhetése utja elszáratik előle.

Az állam és társadalom feladata tehát nálunk nem a büntető rendszer reformja, hanem mindenek előtt és mindenek fölött a társadalom elhagyatottjainak fölka-rólása, a romlottság terjedésének megakadályozása. Hogy ily irányu intésmény és sikeres állami és társadalmi működésnek mily nagy jelentősége lenne nemzeteti és nemzetgazdasági szempontból is, azt fölsőleges bővebben fejtegetni.

Dr. Künnle Tivadar.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Miramare.

Lelkem csüggedt szárnyon vissza-vissza szállong. A már ködben ülő letűnt múltakon, Tiszemre év sorát lankadás áttörve, Saivemre ugy rá hull a gyász, a fájdalom.

Miramare egén barna felhők kelnek. Az élet egy alszik olyan hallgatag. Megtörtén avivének égő fájdalomával Golgothára indul egy dicő alak.

A tenger felőlőt éri a fájdalomat. Szilaj szél vördös sajonzó ólót, Zolag Magyarországot, egyre csak siratja. Kinek legondákba szótűk szent nevét.

Lelkem ujult szárnyon vissza, vissza szállong. Elhagyja a gyászos lomha éveket, S a tarka jelennek szelcs világában Morong Miramare kastélya felett.

A mosolygó égen bárányfelhők kelnek. Az élet egy örül, minden oly szabad. Megújult avivének minden roményével. Az oltárhos siet egy nemes alak.

A tenger el simul éri az örömet, Enyhé szél csókolja pihéző éleket, Ujzong Magyarországot a szive dobhazasas: Áld meg isten e pár boldog, szent frigyét! Ifj. Botár Béla.

Az elfelejtett szerelmi szó.

Franziából fordította: Darvas Lajos.

Volt egyszer egy tündér, aki szép volt mint a virág, de kegyetlen mint a kígyó, a mely alatta rejtozik. Ez a tündér elhatározta magában, hogy megbosszulja magát egy nagy ország egész népén.

De hol fekkdt ez az ország? Hegyek-e vagy a völgyek ölében, valamely folyó partján-e vagy a tenger parton? Nem tudhatni; a történelem nem szól erről semmit.

S ajjon mivel sérthették meg a tündért? Erről sem szól a történelem; talán elfelejtették volt a királykisasszony keresztelőjére meghívni, vagy valami más történet; elég az hozzá, hogy a tündér dalt-fült haragjában.

Mind azon töprekedtek, hogy minő büntetésnél enjtea a népet. Ne külljön-e meg ezer kis tűzezellemet emez országba, hogy az egészet lángtengerré változtassák; ne parancsolja-e meg virágzelemelneik, hogy hagyják el illatos kunyhócskáikat; vagy talán jobb volna az egész ország fiatal leányait öreg aszonyokká varázsolni? . . .

Hatalmában lett volna nagy zivatarkat támasztani; tűzevelő hegyek-k megparancsolhatta volna, hogy izzó lávákat hengeressenek az egész országba; ráparancsolhatott volna a napra, hogy legyen herűlő siet, hogy örök sötétség borítsa a földet — de mind ez még nem látszott neki elég borzasztónak.

Ezek közül tehát semmit sem tett, hanem az emberek emlékezetéből — a férfiak és nők közt egyaránt — ki vett egy szót, ezt az isteni szót, hogy „szeretlek”.

S minlén ez megtörtént, diabolikus habotába tört ki és eltűnt.

Előinte az emberek alig vették észre, hogy valami hiányzik. Csak olykor úgy tetszett nekik, mintha valami nagyon, de nagyon nélkülözésnek, de nem tudták, hogy mit.

A szerelmeseik, kik estéknél a magános lug-szobában találkát adtak; a házassok, kik a chamber-szeparékban bizalmasan esvegtek, egyszerre félbeszakították turkölönszójukat a bámulva néztek egymás szemébe. Érezték, hogy valami mondani valójuk volna, valami, amit már oly gyakran gondoltak, de nem tudták, hogy mi lehet az. Gondolkodtak, de semmire sem emlékeztek; nyugtalanokdni kezdtek, de mint hiábavaló volt: az isteni szó visszatért szubánába.

Nem szenvedtek azonban sokat a drága szó elvesztése miatt, mert hiszen volt ezen kívül sok más az s szer meg szer más kifejezés. De jaj! Nem tartott ez ám sokáig; a mely huszomorágba est-k. Hiába szerették egymást, hiába adták egymásnak a leggyöngédőbb elme-vezeteket; nem volt nekik elég, hiába csókoltak nyomatok egymás ajkaira, hiába esküdöztek, hogy képesek, egymásért meghalni, hiába neveztek egymást „lelkem”, boldogságom”, mindennem”-nek: éreztek beszűszőrt szűknétségűt valami másnak: amit szerettek volna hallani, kimondani.

A tevétséget követte a zavakodás. Mint hogy boldogságuk, amit éreztek, tökéletlen volt, anélkül, hogy meg tudták volna mondani az okát, a szerelmeseik a leghevesebb szemrehányásokkal illették egymást; vádolták egymást hidegséggel, árulással e nem hittek oly gyöngédségben, mely kifejezni nem lehet.

Bekövetkezett ily módon, hogy a virágos lugasok fűrekk maradtak, mivel a szerelmeseik már többé nem jöttek össze találkára, a házassok pedig a chamber-szeparékban egymástól távol ültek tölcs nyilatnak szórva ártatlan tejküre.

Gyász vonult le az egész országba, mert lehet-e ott öröm, hol nincs szerlem?

Ha az országot háború pusztította volna el, ha lakosságát betegség izzedelte volna meg, talán akkor sem nézett volna ki oly vigasztalatlannul, mint e szó elvesztése által.

Élt pedig ebben a szerencsétlen országban egy köllő, aki különös sajnálattal méltó volt. Nem azért, hogy immár nem tudta az elfelejtett szót kedvesének felébe szgni, hiszen kedvese nem is volt; hanem lyrikus köllő lévén, teljes leletelenségű volt hogy befejezzen egy költeményt, mely-t ama végtelen óra előtt kezdett volt meg, melyben a tündér az átkot kimondta. A költeménynek „szeretlek” szóval kellett volna végeződnie; más fordulatot egyáltalán nem adhatott.

A köllő végre homlokát a kőrezté magában: „Hát megírtem?” Biztosan emlékezett még arra, hogy mikor ódájához fogott, még e szót tudta, mely az utolsó felkiáltójel elé járt volna. Elég bizonyítotték arra hogy tudta, ez a boldogtalan, elfelejtett fordulat; bizonyítotték továbbá az, hogy a rim, melynek rima fordulat lett volna, már megvolt, várt reá, minden más viszeszantaitott, mint a száj, melynek, hogy csokra álljon, egy más szóra van szükség.

És ezt a fontos, elengedhetetlen mondatot elfelejtette s nem emlékezett rá, hogy valaha tudta volna.

Bizonyára valami titok rejtett e mögött a e titkot akarta a köllő kikutatni. Mely meláskolábba esett, mert hiszen a köllőre csami sem hat annyira, mint az, ha költőményét nem tudja befejezni. Kerítte az embereket, az erdőbe mezeikét, lelt a csergeződt paták partjára, oda, ahol a tündérnek laknak a holdvilágos éjszakákon táncot lojtának.

Midőn egyszer egy szől fa Arnyában áll-mozodott, megpillantotta a hamkás, tolvajkodó

Adatok a Csikmegyei kórházban beteg forgalmához az 1899-ik évben. A megyei kórházban 40 ágyra van berendezve; délelőre egy igazgató; a betegokozásért közzelégtel végal a rendelő orvos: a gazdasági és pénzügyvitellel egy gondnok van megítva; a kórházi betegok, az orvosi rendelések, az étkezés pontos betartásának, többé házi rend ellenőrzésére egy felügyelő van alkalmazva; ezenkívül 2 férfi és 2 női ápoló végzi a kiosztott szolgálatot a betegok háztartásában. Kórházi igazgató: Veres Sándor dr. megyei főorvos; rendelő orvos: Filip Sándor városi tisztiorvos, gondnok: Gál Ferenc; felügyelő: Jegeny József. A múlt évben az ápolási díjak fejeként az aponta a nagym. m. kir. belügyminiszter által egy korona és 4 fillérben lettek megállapítva, ebből egy korona és 3.5 fillér a betegok ellátására, a kórház mindenemmel egyéb szükségleteinek fedezésére volt fordítandó, 1.44 fillér pedig a tartalmi alaphoz volt csatolandó. Utóbbi a múlt év szeptemberi daczára, annak, hogy az időkülsőben felépített Járnyai kórház felépítéséhez, berendezéséhez majdnem 2000 koronával hozzájárult 529 korona és 53 fillér tett ki. A kórházban kiadással részint a kórház tulajdonát képező és legnagyobb részét magánosoknál megkezesre elhelyezett tőkék kamatjából, a megállapított napi ápolási díjakból fedeztetik. Az 1899. év lezártával a tőke 45456 korona és 60 fillér tett ki s e mellett 480 kor, 88 fillér készpénz a kézi pénztárnak a folyó évre átvittetett; a kórházi vagyon 490 kor, 48 fillérrel szaporodott. 1898 év végéig maradt beteg 39. 1899. évben felvételt 601, ápolatott tehát összesen 640. Ezek közül gyógyulva elbocsátott 572, javulva 19, meghalt 13. 1900-ra gyógykezes alatt maradt 36. Kisebb mértékű végzetek 16, nagyobb 24 összesen 40. Ezenfelül aponta 41ag 25—30 bejáró beteg gyógykezes alatt és látható el az azonnal alkalmazott gyógymódszerekkel.

Csikmegyei festőművészet Párisban.

Nagy István csikmegyei születésű festőről van szó, a ki Csikmegye segélyével ment ki a múlt évben Párisba tanulmányi bejárására. Örmömel értesülünk ezen fiatal festő haladásáról, s felhívjuk rá az illetékes források figyelmét egy, a mint a művészt felhívta egy Párisban élő magyar újságíró, kinek a tárgyban hoztak írtatott levelet arról adra itt közöljük: Páris, 1900. március 3.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Aláhírt, mint Aladón Párisban tartózkodó magyar hírlap tudósait, az iteni művészi viszonyok megismerésére ismeretelő bírok, most abba a vázolatban kellemes helyzetbe jutottam,

a tándér s vállalkozására szerelmén lett belő. A tándérnek nem begyeszködő a gyorsabb, mint a hogy a helyre a virágok megcsodolja, rósa alkant a költő sikkosk megvitotta, aki, noha órájába volt teljeselemmerve, még ismétintem találta e kis háborogtat. Sivezen beleegyezett, hogy a tándér aranykocsijába ültesse s elvigye messze-messze egy barlangba. Szép karjai közt, teljeselemmerve a musolyának bájlató előbúvája, teljeselemmerve megfédte gondjairól, sájtalmairól s ha egy kis-est az a tándér az a tándér-kolban, csak azért történt, hogy halgatásának ama tulvilági zenét, amelyet ismeretlen művészek produkáltak, vagy hogy szemlélték a tándérpárok táncát, illatos gyöngöcsöket egynek arany kocsarából, úzes bort igyanak arany serlegekből, vagy kelleszve a költő a lantok kapott a szép dalt jászott a szépek dicsőítésére s a tándér boldog volt, hogy őt oly szépen énekeltek meg.

Ugy látott, hogy boldogának, örmök elart az emberi élet legvégső határáig. S mégis megértett, hogy a tándér néha az örmök tengerének közepette elkomolyodott s elmerengett. Közébe támasztotta szép fejét, s hullámzó aranyhaja befűtde nádzál termetét.

„Oh királyom!” kiáltá a költő, térdre borulva előtt, „miért buskalogod, hát óhajsz-e valamit örmöknek végtelenségben? Mid hányzik, te mindenható, bájos isten?”

„Eleinte nem válaszolt. De midő a költő hevesebben kezdte ostromolni, így szóhatott. „Oh, miért kell részesítened éni bajban, amit másnak teszünk?!” Nagyon sáj az nekem, hogy te még soha sem mondtad: „szeretlek!”

A költő nem ismételte a szót, hanem örmö- rivaigába törött ki, elrohant, mert költeménynek végté megalkotta.

Híába tartóztatva vissza a tándér. Ő eleinte háza, befűtde e kida költeményét s a szerencsétlen ország lakóit ismét megalkotta az elejétől isteni szót.

Voltak tehát kmet találak a rózsa luszokban s bizalmas nyugodt chambers sörökében.

hogy tek. Szerkesztő ur figyelmét egy Párisban tartózkodó igen tisztességes fiatal festőművészre hírlam fel, annyival is inkább, mert az önk meggyesétek társadalmát a kollesemem fogja ez értenet.

Nagy István fiatal festőművész zseniális tehetségének szemmel látható ismerősödéne valódsága momentan jelentek a Párisban élő ifjabb leelő generáció gárdájában. Föltétlenül fel kell hívnunk a tek. Szerkesztő ur figyelmét ez ifjú művészre a kít önk megalkotnak erkölcsileg s anyagilag s a ki hova-tovább a gyors előmenetellel a magyar művészet jeles munkássá vávki magát.

Hízen valószínűleg ismeretes önk előtt az a siker, az az elismerés, melyet Nagy István a „műnchel művészeti akadémián” ért el eszetével. Számos dicsőítő s kitüntető oklevéllel lett elismerve e tehetséges fiatal magyar piktor művészet. Most, midőn majd egy évet töltött itt Párisban „Julien” világghír festészeti akadémiáját szorgalmasan látogatta, s művészet tudásában igazán oly lendületet nyert, oly művészi tudást ért el, a mely tantráinak, a legújabb franczia festőművészet mestereinek elismerését is kivirta, oly annyira, hogy egy alkalommal a Julien egyik kitűnő tanára úgy nyilatkozott a sikert, hogy a franczia művészetek előtt Nagy István egy meglepő művészetlel megfédte képe előtt a vázsonra mutatva: „Ise uraim ide jőjjenek művészetet tanulni!” Csak az tudja a nyilatkozat kellő értékét megérteni, a ki ismeri a franczia művészet mestereke végtelemszerű tudását s a ki szigoru ítéleteket a fiatalabb generációval szemben. Nekünk a Párisban élő magyar újságíróknak, többször volt alkalomunk a fiatal festőművészek képeiben gyönyörködni s a jelesebb művésztök egybehangzó nyilatkozata után mondhatjuk, hogy Nagy István esete határozatlan a magyar művészet emelésére van hivata. A miért is szinte kötelezettségérző hajlandóság késztetett arra, hogy Nagy István a tek. Szerkesztő ur szives figyelmébe ajánjam a párisi magyar újságírók nevében.

Mint meggyőzők gyermekeit, a kít eddig is látogattak anyagilag és a kinek művészi tudására szolgáló segélyek-zokokra egy rövid időre esztel meg szükségű lesz, kár volna szórnyat esztelni e feltűrt útjában, a miért is tüveletlenül kérjük a tek. Szerkesztő urat a magyar művészet nevében, a melynek még nagy szüksége van ilyen tehetséges munkára, meggyőzők társadalmát, de különben intéző köreit informálni. B. lapjában helyesen Nagy István művészi zsenialitását, hogy őt lehetőleg áldozatkészséggel támogatás. Mert ha rövid idő múlva szórnyat teljeselem kibontja s az alkotás nagy szabású terebérlő Nagy István, kétdételenl aránytalannál nagyobb lesz az az eredmények a segítségnél, a melyet a megye van hivata jelenleg nyújtani neki.

E sorok közlésére igen kéri a tek. Szerkesztő urat alázatos szolgálja

Karácsonyi Aladár
újságíró.

A büntető perrendtartás ismertetése.

Általános rendelkezések (1896. XXXII. t. c. 1-13. §.).
Irtá a Csikmegyében 1900 március 7-én a büntető perrendtartásból tartott vitarekölcsön felolvastá.
Dr. Forjásy Mihály.
(Folytatás.)

A törvény 7-ik §-a a következő:
Ha annak megállapítása, hogy fozog-e fenn büncselekmény és milyen, valamely köz- vagy magánjogi kérdésnek előleges oldatásától; a büntető bíróság e kérdésben a jelen eljárás szerint határoz.

A bíróságnak vagy bármely más hatóságnak ily előleges magánjogi kérdésre vonatkozó határozata a büntető bíróságra a büntetheadság kérdésében nem kötelező.

Ha a bünvádi ügynek elődöntése névző lényeges magánjogi kérdés csak hosszabb eljárás alapján bírálható el; a büntető bíróság az érdekelteket egyikik zárt határidő kitűzése mellett, külön eljárásra utasthatja s az indítandó vagy már megindított eljárásnak eredményét bevárhatja.

Rendáserint bevárando a polgári bíróság ítélete és addig a bünvádi eljárás kifüggesztendő, ha az előleges kérdés valamely házasság érvényességére vagy érvénytelenségére vonatkozik.

Ha a külön eljárásra utastott érdekeltek ezt a kitűzött határidő alatt meg nem indítják, vagy a megindított külön eljárás befejezése annyira késs, hogy a bünvádi eljárás csakján meghintóztatást kell tartani, a bünvádi eljárás folytatható.

E §-ban az ugynevezett praesudicialis kérdésekre vonatkozó szabályok foglalvák. Általános szabály az, hogy az ügy bírása van hivata mindasoknak a jogi és ténykérdéseknél elődöntésre, melyek az érdemben hozandó ítéletre néve fontosak. Ily köz- és magánjogi természetű

kérdések a bűnperben gyakran fordulnak elő, (p. a honosság, rekogníció kötelek hivatalos minőség, házasság, tulajdon stb. kérdések). E előleges kérdések elődöntése lehetőleg a bűnperben lévő bíróra bízandó, mert csak ily felölhet meg az érdemben hozott ítélet a bíró egyből meggyőződésének, csak ugy less egyedsen az ítélet esztelme, ha nincs köztve a bíró a peren kívül, más egyénektől eredő megállapításokhoz. Ez ökből olvánk kijelentette a B. P. e. §. 1. és 2. bekezdésében, hogy e praesudicialis kérdések elődöntése a büntető bíróság hatáskörébe tartozik.

A törvény ama kitétele „a jelen eljárás aszerint”, azt fejezi ki, hogy a büntető bíróság e kérdések elődöntésénél is csak a perrendtartás rendelkezései aszerint jár el és ha p. a lopottunk állított tárgy tulajdonjogának kérdésében dönt nem alkalmazhatjuk p. rendtartásnak a bizonyítás eseteire vonatkozó rendelkezéseit. E rendelkezés azonban tisztán az eljárásra vonatkozik, mert a kérdések elődöntésénél eljárásnak csak az anyagi törvénynek rendelkezései szolgálhatnak irányadóul.

A B. P. e. §-ában a büntető törvénykezés függetlenségének megóvása czéljából az első és második bekezdésben fölállított főelvű névző, melynek egyik jellegzetes sajátága az, hogy a büntető bíró jogosítva van esztel az előzetes kötelek polgári oldatását be várni, erre nem kötelezhető, a másk az, hogy a polgári bíróság vagy más hatóság által hozott ily határozat nem gyelezi a büntető bíróságot, a büntető eljárás előző s zavartalan lebonyolítására czéljából a §-a következő bekezdésében bizonyos kivételeket állapít meg.

Igy a harmadik bekezdésben feljogosítja a bíró arra, hogy az olyan előzetes kérdések elődöntését, melyek a bűnper folytatását és befejezését hosszabb időre előzassák a felet külön eljárásra utasthatják. Údvös ez intéskedés a gyakorlati élet szempontjából azért, mert számtalan esetben tapasztaljuk, hogy egyesek kényelmi, költözé kímélés vagy nyerekkedési szempontból bonyolultabb és a magánjog körébe tartozó kérdéseket előzetesen vitaznak a büntető bíró elő, hogy ily ügyüket gyorsan a bír. ügyész és büntető bíróság közvetítésével tisztába hozzák. E rendelkezés következetes alkalmazásával a rend szerint hosszadalmas és eredménytelen bünyűgyi eljárás el less kerülhető.

A negyedik bekezdés imperatív rendelkezést tartalmaz a házasság érvénye fölött a polgári bíróság elődöntésének bevárására névző. Igy volt az az itt érvényben volt osztrák büntető títás 4. §-a aszerint is. Ez intéskedés helyes s a házasság nagy jelentőségénél fogva, nehogy e tekintetben a polgári és büntető bíróság elődöntése között ellentmondás legyen. Kérdés támadhat az iránt vajjon ily esetben a polgári bíróság ítélete, szemben e §. 2. bekezdésben foglalt általános elő kijelentéssel, kötelező e a büntető bíróságra. Én azt hiszem hogy nem, nemcsak azért mert ez esztel a törvénynek est ki kellett volna fozni. hanem azért is mert a büntető ítélet követeleményei súlyosabbak mint a polgári ítéletéi és ily a büntető bíróság e megállapítása mellett is vizsgálni kell, vajjon nem forogok-e fenn olyan körülmények, melyek a polgári bíróság határozatát megintassák.

Igy habár a polgári bíróság kettős házasság fenforgása esetén az első házasságot érvényesnek mondotta is ki, de a büntető bíróság megállapította, hogy e kijelentésnél a bíróság tövédsében volt, a kettős házasság büntetést a második házasság követelemény érvényesnése esetén sem mondja ki.

Visszut azonban, ha az előbbi házasság érvényesnése felett a büntető bíróság határoz is, ez a házasság érvénytelennek nem nyilváníthatja, mert a házasság érvénytelensége az 1894. XXXI. t. c. 46. §-a értelmében csak semmiejgi perben mondható ki.

E bekezdésben a rendezésről kifejezés azt jelent, hogy e szabály első kivétel is van és est a kivétel alapja meg a 8. 4. bekezdésre névző az öbödik bekezdés a midőn elrendelt, hogyha a felők a kitűzött határidő alatt a per meg nem indítják, vagy ha a per hosszura nyulva a bünvádi eljárás eredményét veszélyeztetel, a büntető eljárás folytatását és befejezését. E rendelkezés egyrészt a büntető ügyek gyors lebonyolítására érdekében szükséges volt, más részt a §. 2. bekezdésnek rendelkezésével, mely aszerint a polgári bíróság ítélete a büntető bíróra nem kötelező, összhangban van.

Ki kell még emelnem azt, hogy e §. második bekezdésében foglalt ama kardinális rendelkezés, hogy a bíróságnak vagy bármely

más hatóságnak ily előleges magánjogi kérdésre vonatkozó határozata a büntető bíróságra a büntetheadság kérdésében nem kötelező, a mint a törvény szavából is kitűnik, csupán a magánjogi kérdésekre vonatkozik. Különben a kösjogi és kösjagsgutakal kérdésekben az illetékes hatóság által hozott határozatokat a büntető bíróság is elfogadani köteles és csak ha ily előleges döntés nincs, határozhat e kérdés fölött e §. első bekezdése alapján ör álljon. Nem is volna helyes ha például a honosság, illetőség vagy más ily kérdésben hozott döntést a büntető bíró nem respektálná.

(Folyt. köv.)

Szekely-kamara.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara Tausik B. Hugó kir. tanácsos elnöklete alatt pntükön tartott ülésében a törvényhatósági ipartanácsok újraszervezésére vonatkozó miniszteri leirat tárgyalásakor szomoruan konstátálta, hogy ez intézményt kerületében a törvényhatóságok csaknem kivétel nélkül mellőzték. Több lelytről érkezett jelentések aszerint az ipartanács tagjait évek óta össze nem hívták, sem meg nem kérdézték. Az intézménynek különben továbbhi fenntartása mellett javasolta a kamara, hogy a törvényhatóságok kormányrendelettel utastassanak a tanácsok felmennyezését minden fontosabb felebbezésnél közzéadni.

A tisztességtelen verseny ellen alkotott miniszteri tervezet a kamara meleg-n ádvözi és életbeillesztését kívánja. A kereskedelmi szókások r. udeleti szabályozásához a tervezet esztelny módosításával szintén hozzájárul. A fűrdő-törvényjavaslata névző azt az észrevétel tette a kamara, hogy a gyógyhelyeken épített új házakra, valamint lerombolt házak újon felépített részeire a 30 illetre 20 évi adómentesség tekintettel a székelyföldi gyógyhelyeknek alig egy-két hónapra terjedő évadjára s ennél fogva csak két jüvedelmére, 50 és 35 évkere teljeseszként ki. A szakkizagátott gépezékek felmonlái időjét folytonosan működő ázem-knél 2000 korona fizetésűl bíró gépészre névző 3 hónapban, kevesebb fizetésűl bírókra 6 héttelven vélemdényez megállapítani. Meleg-n ádvözte a kamara a kereskedelmi múzeumnak ama határozatát, hogy a hazai beszerzési források ismeretése és propagálására sorozatos kiállításokat rendez. Az iparosztály indítványára fontos határozatot hozott a kamara a hazai ipartermékek megvédeése érdekében. Felterjesztésében kérelmetzni fogja a kereskedelemügyi miniszterrel egy Általános megjelölés vagy védjegy megállapítását, a mely visszadérek megalkalása végett megkülönböztetésűl hazai ipartermékek megvédeése szolgálja. A javarlat pártolásra fölkéri az öv-zse hazai társaságakat.

Szeredai élet.

Bucsanatúb.

Fár hittel cseltő jött meg a hivatalos kivéves, mely bár egyrésztől örömet kellett szavtakban, midőn a puritán jellem, az odandó munkásság olyan bajnokát emelte a bírói székre mint William Samu, de más részről sajál fájdalmat okozott, mert társas életünk oly kimagasló szereplőjét, városunk szeretett, délegettel szóké Samuját ragadta ki közöltök.

De az a kegyetlen sors nem elédgett megzelet, még tovább ment hogy ezt a fájdalmat megkészeresse. Alig terjedt el a hír, hogy szóké Samuunktól meg kell válnunk, már egy másik is jött a nyomába, sajnosan jött tudomásunkra, hogy társadalmunk másik szeretett alakja, kít 3 évi itlése alatt megtanultunk becsúllni, tisztelni, a ki a mezeie idegenből jöve oly szeretetet kellett maga iránt, a költő szavával élve bájos varázslat midőnt maga körül — Szántó Samu, városunk becszett büna Samujia is távozik körünkől nem ugyan egy kivéveses folytán, mert ez az 6 pályájának nem lo-ketséges, hanem önként, nem azért, mintha körtűnkbe bár nem érekte jó magát, hanem mert tanulmányai nak befejezése, átvezetja végleges elérésének szükség késztette rá.

Az a szeretet, mely mindakét Samu követeleményes nyilatvánul meg azon a vasárnap baroktton, mely az ő tisztelőitökön rendeztetett, s milyen képrlye volt kevés kivétellel városunk előleki élet köznéje. Ott volt a törvényesek élen derék előnével csaknem teljes számban, az ügyesség, az ügyvéd és ügyvédjelölti kar kevés kivétellel, a megyey tisztviselők közül is számosan jöttek el, képrlye volt a kir. mérnökös is.

Minigy 50-en jöttek el, s a kik egy névnapl vacsorára lévén hivatalosok e nem jelenhettek meg, már előre kimentették magukat nehogy meg nem jelenés a Samuk iránti szeretetességnek látszassék. A vacsora alatt mindjárt az első fogkandál Bakcsi Gáspár kir. közzegyző a 3 fiatal ember iránti jókívánság aszerint esztelile döttte öket, asztán meg Forjásy Mihály törvényesek elnök esztelme toszásban méltatta a 3 Samu érdemét, vólta az érdet, melyet elődöntésük a hölgyek szűvében. A szög éjlen-

Ezen helyek körül esik:
15 hely a katonatiszt árva fiuk nevelés-tételeire,

200 hely a katonai alreáliskolák I-ó,
10 hely a katonai alreáliskolák II-ik,
40 hely a katonai alreáliskolák III-ik,
10 hely a katonai alreáliskolák IV-ik évfolyamára;

180 hely a bécsi helyi katonai Terézia akadémia és a bécsi katonai műszaki akadémiák I-ó évfolyamára.

A katonai főreáliskola I-ó évfolyamába, tekintettel ezen intézetnek állomány viszonyaira, pályások föl nem vehetők.

A katonai főreáliskola II. és III-ik évfolyamaiban rendszerint felvételnél nincsen helye; ezen évfolyamokba csak azon helyek tölthetnek be, melyek természetesen fogytak (halálozás, elbocsátás stb.) következtében jutnak üresedésbe.

A felvételt meghívatók felvételre a következők:

- 1. magyar vagy osztrák állampolgári jog;
2. legalább 16 éves kor;
3. kielégítő orkóló magaviselet;
4. a felvételt meghívatótól legkisebb életkor előréte, illetőleg a legnagyobb életkorának túl nem haladása; ezen életkor

A katonai tiszt árva fiuk nevelés intézetére néve a betöltött 8-ik évtől a túl nem haladott 10-ik évig; a katonai alreálisk. I. évf. néve a betöltött 10-ik évtől a túl nem haladott 12-ik évig, a katonai alreálisk. II. évf. néve a betöltött 11-ik évtől a túl nem haladott 13-ik évig, a katonai alreálisk. III. évf. néve a betöltött 12-ig évtől a túl nem haladott 14-ik évig, a katonai alreálisk. IV. évf. néve a betöltött 13-ik évtől a túl nem haladott 15-ik évig, a katonai akadémia I. évf. néve a betöltött 17-ik évtől a túl nem haladott 20-ik évig terjed; az életkorra néve aseptember 1-jei iránnyal; már beosztott pályások a katonai főreáliskolába és akadémiaikba nem vétettek föl.

5. a meghívatók előismeretek, még pedig:

a katonai alreáliskolák I-ó évfolyamába leendő felvételhez a népjáratl. 4-ik vagy 5-ik osztályának látogatása kielégítő eredménnyel;

a katonai alreáliskolák II-ik évfolyamába leendő felvételhez, valamely közeplétele (Magyarországban, az 1868-ik évi 38. törvényeink szerint szervezett polgári iskolák, vagy a fűmel községi polgári iskolák) I-ó osztályának látogatása kielégítő eredménnyel;

a katonai alreáliskolák III. évfolyamába leendő felvételhez, valamely közeplétele (Magyarországban, az 1868-ik évi 38. törvényeink szerint szervezett polgári iskolák, vagy a fűmel községi polgári iskolák) II-ik osztályának látogatása kielégítő eredménnyel;

a katonai alreáliskolák IV. évfolyamába leendő felvételhez, valamely közeplétele (Magyarországban az 1868-ik évi 38. törvényeink szerint szervezett polgári iskolák, vagy a fűmel községi polgári iskolák) III-ik osztályának látogatása kielégítő eredménnyel;

A katonai reáliskolákban és akadémiaikban egészen díjmentes vagy félfizetésen kinestári (a közös hadügyi tárczából javadalmazott) helyekre, az idézett szabályok 3-ik §-a értelmében csak a tényleges katonai szolgálóknak, azaz udvari és polgári állami hivatalnoknak levőeknek és bíróknak igényvel, feltéve, hogy a fentebb jelölt felvételnek megfelelőek.

II. katonatiszt árva fiuk nevelésintézetében csak katonatisztok árva, fiúinak nem léteben katonai hivatalnokok és al-ústeleknek vagy az eszékkel egyenrangúknak árva, tarthasnak igényt.

A katonai alreáliskolák első évfolyamába az ilyen kinestári helyekre jelenleg oly nagy azon pályások száma, a kik az igényjogosultak I-ó és 2-ik csoportjába tartoznak hogy azon pályások, a kik az igényjogosultak 3-ik, 4-ik vagy 5-ik csoportjába tartoznak, előreláthatólag nem lesznek tekintetbe vehetők.

As ezen többi csoportokba tartozó pályásoknak (nevezetesen: a hadserg. hadtengerészeti és a m. kir. honvédség tartalékában és szolgálatban lévő viszonyában, valamint a os. kir. honvédség nem tényleges állományban, nyilvántartási és szolgálatban kívüli viszonyban levő havidíjazottak; továbbá a tényleges és a rokkant állomány al-ústelek, illetőleg eszékkel egyenrangú, végre az

udvari és állami hivatalnokoknak kérvényvel te-hát, emelhető azok ügyi eredménytelenek vol-nának, nem fogadtatnak el.

Valamennyi jelölt vizsgát kötelestenni. A katonai alreáliskolák I-ó évfolyamába pályások a felvételt vizsgát anyanyelvükön is te-hetők; a német nyelv nem tudása a különben jól képzett pályásoknak felvételre tekintetben akadályt nem szolgál. A katonai alreáliskolák I-ó évfolyamára pályások a felvételt vizsgát szintén anyanyelvükön tehetik le, ha a vizsgáto-bizottságnak van oly tagja, a ki a vizsgát a je-lölttel annak anyanyelvén képes megértani; oly pályások azonban, kik magyar nyelvű közép-iskolában végeztek tanulmányaikat, a katonai al-reáliskolák II-ik, III-ik és IV. évfolyamára néve a megszabott felvételt vizsgát minden körülmények között magyar nyelven tehetnek le; de ezen pá-lyásoknak is annyira bírnok kell a német nyel-vet, hogy az előadásokat haszonnal halgatni ké-pesek legyenek.

A katonai főreáliskolába és a katonai akadémiaikba való felvételre kérés pályások a vizsgát német nyelven kötelesek letenni, az ezen nyelvet annyira kell bírnok, hogy a tanulmányokba való előmenetelükre tekintetben biztosan legyenek.

A katonai reáliskolák magasabb évfolyamaira és a katonai akadémiaik I-ó évfolyamára pályá-sok felvételt vizsgáján általában kiterjed az előbbi évfolyamok tantárgyaira oly mérvben, a minőben azok az illető évfolyamban előadottak.

A katonai ügyeségek és katonai gyakorlatok nem képezik a felvételt vizsga tárgyát.

A felvételt vizsga terjedelme az elő idézett szabályzat II-ik mellékletében, mindegyik évfolyamra néve, röviden jelleve van. Megjegye-zetük azonban, hogy a bécsi helyi katonai Terézia akadémia számára kidott új tauterv következtében azon pályásoknak, a kik ezen akadémia-ban való felvételüket óhajják, az „ábrázoló-mérian-t”ból megfelelő előképzettséggel kell bírnok.

A bécsi helyi katonai Terézia akadémia-k rendeltetése, hogy növendékeit a gyolagsg. va-dás csapatok és lovasság számára, a katonai műszaki akadémiaik pedig, hogy növendékeit a tüzérség és utánafor tovább a vasúti és távírdai eszék számára képezze ki. A bécsi műszaki akadémia leendő felvételt kérés folyamodványokban tehát megjelölendő, vajon a pályázó a tüzérség vagy hadmérnöki osztályba kívánja-e magát fel-vétetni.

A bécsi katonai műszaki akadémia-ba be-veendő valamennyi jelöltnek a fent jelzett osztá-lyokba való beosztása az akadémiai parancsnok-éggel hatáskörébe tartozik. Ezen beosztás, a fel-vételt vizsgák megtartása után a pályázati és al-lományvizonyokhoz képest történik, a mely al-kalommal a felvételt folyamodványokban kifejezett kérelem lehetőleg tekintetbe fog vétetni.

A felvételt kérvényekhez melléklendők:

- 1. a keresztlevél (születési bizonyítvány);
2. a szabályszerű katonai orvosi bizonyít-vány a pályázónak testi alkalmasságáról;
3. a legutolsó iskolai bizonyítvány (iskolai értenítő vagy iskolai kimutató) és a mult tanév-ben nyert egészévi bizonyítvány;
4. a honosági bizonyítvány;
5. különös igazolás annak, hogy a pályá-zó az alapítványi oklevélben foglalt feltételeknek megfelel.

Fizetéses növendékek a katonai reáliskolák-ba és katonai akadémiaikba oly számban vétettek fel, a mint azt a meglévő férőhelyek megengedik. A belépés feltételeire néve a fentebb idézett 1900-ik évi szabályrendelet irányadó oly hozzá-adással, miszerint az ellátási díj a katonai reál-iskolákban évi 800 koronában, a katonai akadé-miaikban pedig évi 1000 koronában van megál-lapítva. Ezen összeg az illető intézet pénztársául, felválti részletekben előre fizetendő. Az ellátási díj-ek már befizetett részlete az illető fizető jövev-ődékek az intézelektől való időelőtti kitépése ese-tében elvileg vissza nem térítettek.

A fizetéses helyek elnyerését célzó folya-modványokhoz a fentebb említtet okmányokon kívül még külön hatósági bizonyítvány is csatolandó arról, hogy a pályázók biztartsítói a fizetéses hely költségeit fedezni képesek.

A 28 koronában megállapított tandíj minden iskolai év kezdetével fizetendő.

Ezenfelül minden fizetéses helyen levő növ-endékek részére, a katonai akadémia utolsó évfolyamában a tisztai minőségben leendő kitépés

A felvételt vizsgára berendelt jelöltek az 1899/1900. tanév befejezéséig nyert egészévi bizonyít-ványt kötelesek magukkal hozni az intézetbe.

esztől szűkebbra feleszerelési költségek fed-résére az időnként megváltozott összeg, az ellátási díj utolsó részletével egyidejűleg lefizetendő.

Fizetéses helyre minden magyar vagy osztrák állampolgár fia bír igényvel; képzatekbe és jó bizonyítvánnyal ellátott ifjak azonban, kü-lönösen ha katonatisztazatoknak, katonai (tengerészeti, honvédi), udvari és polgári államhivatalnokoknak gyermekei előnyben részesülnek.

A (közös hadügyi tárczából javadalmazott) kinestári és a fizetéses helyek adományozását kérés folyamodványok, a hadserg. kiegészítési ke-rületi, tőr-, és hadtest parancsnokok által 1900. évi május hó 15-ig fogadtatnak el.

As említtet határoshoz a kitűzött határidő után beérkező folyamodványok feltétlenül vissza-fognak utasítottani.

A m. kir. honvédelmi miniszteről.

Magyar kir. Bellügyminiszter. 20122 szám.

A pénzügyminiszter ur tudomásomra hozta, hogy az ország azon részeiben, melyekre az az 1848. évi II. erdélyi t.-cz. hatálya kiterjedt, az 1875. VII. t.-cz. alapján végrehajtott föld-nedőszabályozás folytán előálló kataszteri jö-vedelem az e tárgyban mult évi ápril. hó 21-én 41655. szám alatt kelt körrendeletomb kibocsá-tása óta nemely eszékely emelkedést mutat, és ehez képest az idézett körrendeletben em-lített 70 frt 37 kr 56 frt 87 kr. és 61 frntnyi tiszta jövedelmi összegeknek az idő szerint 70 frt 38 kr. 66 frt 88 kr. és 61 frt 01 krnyi összegek felelnek meg.

Ezről a vármegye közönségét tudomás és a vármegye területén a legkiterjedtebb mó-don leendő közhírre vétel végett azzal a fel-hívással értesitem, hogy jelen körrendeletem másolata az országos képviselőválasztók folyó évi összeírásánál leendő felhasználás és ahhoz való alkalmazkodás czéljából, a vármegye központi választmányiának azonnal kiadandó. Budapest, 1900. febr. hó 23-án.

Szöll s. k. Szerkesztői üzenetek. K. A. intézkedési gondolatok ez idő szerint már nem aktualitások. A kis leányka babája jól tudat, de gyengén érdeklődik. Általában talán jöhet.

M. G. Ugy halottak, hogy a római ut elmarad a tég és beköltölt csak fejtelenen állt egyelőre, de ha ez több lesz rá, akkor közhíri fogjuk.

L. K. L. Józsi szünetekben vagy ez, vagy a Hírlapod janni fog.

Cs. N. M. számunkból eltért.

Laptulajdonos: GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

VERESS SÁNDOR dr., megyei tisztiorvos.

orvosi rendelője és fogorvosi műterme [32] 7-10 Csik-Szeredában Nagy Ferenc dr. házában.

Rendes orvosi tanácskozási idő naponta délután 2-3-ig. Fogorvosi és fogműtézési rendelő idő naponta délelőtt 9-12-ig.

Árverési hirdetés. Alulírott ifj. Molnár József ügyvéd, vb. Ambrus Trézsi csikmadarasi kerekadó csejőmegegnednoka ezennel közhírre teszi, hogy nevezett Ambrus Trézsi csejőmegegléz tartozó bolti árucikkkel f. évi április hó 14-én (szombaton) Csik-Madarason nyilvános árverésen a legtöbbet igértőnek elfognak adni.

Árverési hirdetés. Alulírott ifj. Molnár József, ömegegnednok.

Fényképész i jelentés!

Van szerencsém Csik-Szereda város én vidéke t. községének b. tudomására hozni, hogy az eddig általam vezetett Munkácsi Lajos-féle fényírdató meg-váltam a az eddigi felvételi helyiséggel szemben, Özv. Lux Sándorné urnő házában április 1-ével egy újonnan s az eddiginél kényelmesebben berendezett (68) 1-

FÉNYIRDAT NYITOK. Fényképet készíték belyeg nagyságtól egész életnagyságig, továbbá arczkép átvitteleket melyemre, szövegre, fára, kőre, por-czellánra, fémre s több efféle a legzölésesebb kivitelben.

Midőn mindezeket kitudomására hozom, maradok kiváló tisztelettel

Székely Károly fényképész.

187-1900. (71) 1-1 kerületi betegsegelgyőzö pénztár.

ÉRTESÍTÉS. (A CSIKSZEREDAI BETEGSEGELGYŐZŐ PÉNZTÁR TAGJAINOZ.)

A csikszeredai kerületi betegsegelgyőzö pénztár f. évi márczius hó 25-kére hirdet-tet közgyűlése a közgyűlési kiküldöttek eszékely számban való megjelenése miatt nem lévén megtartható, értesítjük a köz-gyűlési kiküldötteket, hogy folyó évi április hó 1-re — a mint az a meghívó-ban is jelezve volt — új közgyűlést hi-vnik egybe, melyen a megjelenők a száma való tekintet nélkül a tárgyszorozatba fel-vett tárgyak felett végérvényesen hatá-rozni fognak.

Csikszereda, 1900. márczius hó 25-én. A kerületi betegsegelgyőzö pénztár igazgatója: Lakatos Mihály, Darvas Béla, utkár.

Sz. 425-1900. (64) 2-3 ki.

Pályázati hirdetés. Az 5429. lelket számláló Békás köz-ségben 1200 korona évi fizetés, 200 ko-rona lakbér, szabályrendeletileg megál-lapított látogatási díjak, valamint es idő szerint négy ipartelep részéről havontai látogatási díj 540 koronával javadal-mazott községi orvosi állásra esemel pályázatot hirdet és felhívom mind-azokat kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy eziránti szabályszerűen felszerelt pá-lyázati kérvényüket hozzám folyó évi április hó 15-ig annál biztosan nyujtsák be, mivel később beérkező pá-lyázatoknak nem fogok figyelembe venni.

Megjegyzem, hogy az ipartelepek által megnyitott javadalmazás az illető vállalatok megszűnté vagy új vállalatok keletkezése folytán évente változókat szen-vedhet.

A megválasztandó községi orvos ré-szére, kézi gyógytár tartásának engedé-lyezés kérésére helyeztetik.

Gyergyó-Tölgyesen, 1900. márczius hó 12-én. László János, fűszelgádos.

Lakómat Kolozsvárról Csikszeredába áttéve a Sulamon-féle házában női, varró és szabászati termet nyitottam. (80) 2-2

Felvallalom e szakmába tartozó minden-nem nőruhának a legújabb divat szer-inti elkészítését.

Fő törekvésem oda fog irányulni, hogy a t. hölgyek a legújabb divat szerinti, pontos és izéles kiszolgálásom által minden tekintetben kielégítve, teljes bizalmukat megnyerjem.

Egyuttal tudatom a t. hölgyeket, hogy francosla mód szerint szalon is tanítok. Becses pártfogásukat kérve maradok mély tisztelettel

Ázbej Vilma.

NEM HULL A HAJ, NINCSTÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenvedéket kelt a gyögyfűkivonat, melyet évek hozaru során át tanulmányostam, hogy mikép lehessen meggyóztatni a megkopaszkodást.

1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és mindenmü illat- és piperecikkek-kereskedésben.

Főraktár: Török József gyögyosztára, Király-utca 12. sz.

(10) 8-20

Erdélyi főraktár és veszerképviselőség: GÓTH GYULA, illat- és piperecikkek nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főtér. Védéki megrendeléseket utánvétellel azonnal elküldi: Egyedüli késaitó és eszéjlekküldési raktára Dobé Nándor, ur, uő és eszínházi fodrász, Budapest, Nefelejts-utca 27.

Felfedeztem es százsoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rügtön meg nem eszűnik a hajhullás. Korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség,

Sz. 425-900.
ki.

[68] 2-3

Pályázati hirdetés.

Tölgyes, Holló, Borzék és Belső közegéktől Tölgyes székelylél alakított egészségügyi körben a **körorvos állásra** ezen pályázatot hirdetik és felhívom mindazokat kik ezen 1400 korona évi fizetés, 200 korona lakbér és a megállapított látogatási díjakkal jövendalmazott állást elnyerni ohajtják, hogy eziránti szabályszertlen felzerelt kérvényüket hozzám **folyo évi április hó 15-ig** annál biztonságban nyújtsák be, mivel később beérkező pályázatokat nem fogok figyelembe venni.

A megválaszandó körvoza köteles leendő saját költségén a körhez tartozó közösekéket látogatni, illetve hivatalos kiállásaiért tervardijban nem részesül.

Gyergyó-Tölgyesen, 1900. évi március hó 12-én.

Lázár János,
főszolgabíró.

235. vh. szám.
1900.

[69] 1-1

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereclai kir. törvényszék 1900. 601. p. számu végzése következtében dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt csikszereclai takarékpénztár részv. társaság javára csikszereclai Terézia, Róde István és Gergely Imre ellen 600 korona a jár. erejéig 1900. évi február hó 22-én fogantatott kieltézési végrehajtás utján lefoglalt és 600 korona 60 fillérre becsült lovak, tehének, sertések, butorok, agy-nemű, növényzet, széná, deszka, székér s. a. t. bol álló ingóságok nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a csik-szentmártoni kir. bíróság 1900. évi V. 49. 2. számu végzése folytán 600 korona tökékövetés, és ennek 1899. évi szeptember hó 19 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 91 korona 62 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Csik-Szent Simon közösekben leendő eszközésére 1900. évi április hó 6-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül (tízetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbit ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kieltézési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1900. évi március hó 21-ik napján.

Gondos István,
kir. bír. végrehajtó.

157. vh. szám. 1900

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereclai kir. törvényszék 1899. 7205. polg. számu végzése következtében dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt csikszereclai takarékpénztár részv. társaság javára meneszi ifj. Ince Gábor és Ince József (mártoni) ellen 136 korona a jár. erejéig 1900. évi január hó 9-én fogantatott kieltézési végrehajtás utján le és felül foglalt és 676 koronára becsült szarvasmarhák, sertések, széná, zala, székerek, (széfa és juhokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a csikszereclai kir. bíróság 1899. évi V. 477. 2. számu végzése folytán 136 kor. tökékövetés, ennek 1899. évi július hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 47 kor. 16 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Csik-Ménasz közösekben leendő eszközésére 1900. évi március hó 31-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbit ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kieltézési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1900. március hó 17-ik napján.

Gondos István,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 770.

[70] 1-3

Hirdetés.

Gyergyó-Ditró közösek előljárásságra közhírré teszi, hogy a közösek határidőhöz tartozó vadászati jogát 1900. május hó 1-től kezdve 6 egymásután következő évekre haszonbérbe adja.

Az árverés hivatalos helyiségünkben 1900. április hó 27-én délelőtti 9 órakor 40 korona kiküldési ár mellett tartatik meg, 10% bántópenz befektetéssel.

A feltételei pontok többi része a jegyzői irodában hivatalos órák alatt betekinthető.

Gyergyó-Ditró, 1900. március 23-án.

Az előljárásság:

Csiki Imre, **Fülöp István,**
bíró. jegyző.

BORT

asztali, pecsenye, csemege-bort, cognacot, kis üstös szilviorumot, valódi borseprót, székely-fenyő-pálinkát, eredeti tisztaságban, felelősség mellett, nagyban és kicsinyben, **mersékelt árban** ajánlunk.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. [68] 1-3

Megrendelhető eredeti árban **Kertész István** urnál **Csik-Zsögöd,** **Dobay Sándor** gyógyszerész **Csik-Szentmárton,** valamint közvetlenül a

Székely-Borkereskedés-Részvénytársaságnál
Székely-Keresztúron.

Hirdetmény.

Miután erdőbíri esküteléti bizonyítványomat l. hó 17-én elvesztettem, felszólítom a megtalálót, hogy azt vagy nekem, vagy a bizonyítványt kiállító hatóságnak 15 nap alatt adja át.

Csik-Szentkirály, 1900. március hó.

Balog János,
hatósági erdőbíri.

[68] 1-1

A Györgyjakab Márton utóda, könyvnyomdájában egy jó családból való fiu mint **Tanuló** felvétetik, a ki legalább két-három gimnáziumot végzett.

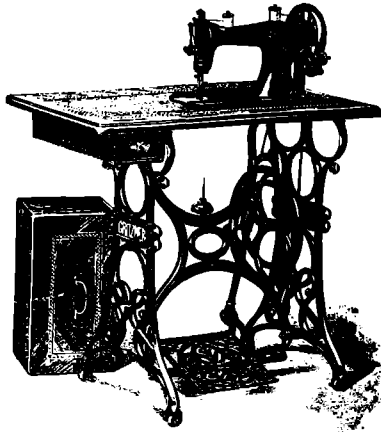
Olesó és pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a nagyérdemű közösek tudására hozni, hogy Csik-Szeredában

Singer és Naumann-féle varrógépekből

nagy raktárt rendeztem be.

Ezen varrógépek előnyei más gyártmányokkal szemben a gyártásra használt kitünő minőségű anyagban és a technika ezen téren elért legújabb vívmányai szerinti gyártásban rejlenek. Tartósság, szabatos csinos kivétel és könnyű zajtalan működés tettek e gépeket oly annyira kedvelték és elterjedték.

Továbbá nálam beszerezhetők a gépekhez szükséges szíjak, olajosók, csavarhuzók, hajók és mindenféle számu tűk stb. feleszerelések. Veresnyképes kerékpárakat megvételre közzvetlek.

Ugyisint a tavaszi szezonra megerkeztek a legkitünőbb honti gyártmányu gyapju szövetek.

Magamot a n. é. közösek jóakaratu pártfogásába ajánlvá maradtam teljes tisztelettel

Jakab József, ferfi-szabó Csik-Szeredán.

Varrógépek esekély részletfizetésére.

A legkitünőbb honti gyártmányu szövetek nagyraktára.

Ajánlatok megtekintésére végezté kaphatók.

A legjobb és szolidabb **TÜZ ÉS BETÖRÉS ELLEN BIZTOS VASSZEKRÉNYEK** kaphatók, melyek az Ország erdélyi részeiben egyedüli vasszekegygyárban készütek. Továbbá vasszekegyek, községek, templomok és anyakönyvvezetők számára részletfizetésre mindenféle nagyságban szállítanak és raktáron tartanak.

Teljes tisztelettel
MOESZ GUSZTÁV, vasszekegy gyáros **NAGY-SZEBEN.**

Csikvármegye vezérügynöksége Györgyjakab Márton utódnál, Csik-Szeredában.

Arjegyzék ingyen és bérmentésesen.

Most jelent meg:
A németországi mezőgazdasági szövetkezetek

írta **Pirta Frigyes,** csik-szeredai kir. ügyész és kapható Györgyjakab Márton utóda könyvkereskedésében Csik-Szeredában. Ára 1 korona 20 fillér, postán kültve 10 fillérrel több.

Erdélyrészi különlegesség. **Étkezésnél sohase hiányozzék.** Erdélyrészi különlegesség.

A megyeyi mezőgazdasági és ipari kiállításon a legmagyobb eredmél kitűntetve. **Melyik a legelősségesebb és a legolcsóbb és a legolcsóbb fűszer mindennemű husételekhez**

Az általánosán elismert ERDÉLYI MUSTOS MUSTÁR!

világos színű, (haszara, kitűnő író)	barba fűszer nélkül édes, erős
1 üveg 200 gramm 60 fillér.	1 üveg 200 gramm 60 fillér.
1 üveg 350 gramm 1 korona.	1 üveg 350 gramm 1 korona.
1 kilo üveg nélkül 2 korona	1 kilo üveg nélkül 2 korona.

diezezen kiállított üvegekben. — Nagyobb megrendelés easteré különbe árkedvezmény. — Hívés és száraz helyen tartandó!

Kaphatók Csik-Szeredában: Nagy Gyula, csemege és fűszerkereskedés. Nagy-Szében: Fuchs Lajos, Klein M. János, „Concordia” kereskedelmi részvénygyártás, Gátrier Gusztáv, Wagner J. Ferenc, Reissnerberger J. A., Homi Fr., Billes János, Simonis M. G., Ballmann Gyula, Binder Fr., Mühlsteffen Rudolf, Bukurestben: Rietz G. Beszterceán: Nöner J., Bereghalomban: Salzer Mihály, gyógyszerész Gyöngyösdön: Kozmási János fia, Gyergyó-Tölgyesen: Görög & Javorinszky. Brassóban minden csemege és előkelőbb fűszerkereskedésben. Mogyoróson: ifj. Biresch János és Schenkel Márton. Szászváron: Gross Fr. János. Begevárton: Teutsch B. J. és M. Misselbacher J. B. Szében: Breitenstein J. csemegekereskedés. Különcsen kaphatók minden csemege és előkelőbb fűszerkereskedésben.

Elősegíti az emésztést és étvágyat kell. Elősegíti az emésztést és étvágyat kell.

Előrdélyi mustárgyár
HORNUNG GYULA, Brassó.

Erdélyrészi különlegesség. **Közlésos és fűszertételekben hírnak és fűszerek mint a torta.** Erdélyrészi különlegesség.

Első temetkezési vállalat ércz- és fakoporsók!

Egyedüli raktár „Liliom” és „Házi” vásznakból.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

A tavaszi és nyári időnyre tett bevásárlásomról vissza térve, bátor vagyok a nagy érdemű közönség becses tudomására adni, hogy áruim a legújabb divat után vannak választva nevezetesen: Legjobb minőségű **angol és francia ruhaszövetek, szőr, kamgarn és gypaju** kelmék, valódi **francia delén, battist, sefir és voálok**, ruhadiszek, szallagok, csipke és csipkeszövetek, nagy raktár futó **szalon és fali szőnyegekben**, csipke és szövetfüggönyök, női és férfi fehérművek: ingek, nadrágok, szoknyák, kész férfi és gyermek ruhák **csakis jobb minőségben**; férfi, női és gyermek cipők, **egyedüli nagy raktár** „Regenhordt és Reimann-féle gyártmányu len abroszok és szervétek és kávés garnitúrákban.

Női diszkalapok, kabátok és gallérok.

Bátor vagyok továbbá a t. vásárló közönség b. tudomására hozni, hogy mivel már régebb idő óta a nyers anyag hiánya és munkás zavargások miatt minden árunak az ára emelkedik, úgy nálam az nem történik, mivel én közvetlen a gyárostól nem pedig másod vagy harmad kézből vásárolok be.

Becsés látogatásukat kérve maradok mély tisztelettel

BARCSAY K., férfi és női divat-üzlete Csik-Szeredában.

[62] 2

Férfi- és gyerek készruhák.

Férfi kalapok, ingek és nyakkendők nagy raktára.

UJ ÜZLET! (a Hutter szállodával szemben) UJ ÜZLET!

Nagyérdemű közönséghez!

Miön áruimnak nagyrésze már megérkezett, bátor vagyok azon kérelemmel járulni, hogy méltóztassanak üzletemben meggyőződést szerezni az én általam hirdett és szem előtt tartott elvem mibenléte felől. Én nem akarom a reklámok hazájába a lapoktól felvert por által üzletem hírnevét megállapítani, hanem egyszeri meggyőzés elég alapot fog arra szolgáltatni, hogy a nagyérdemű közönség becsés bizalmát máskor is kiérdemeljem.

Valamint butor megrendelések is a legkedvezőbb feltételek mellett a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

Miön üzletemet és magamat a nagyérdemű közönség becsés jó indulatába ajánlva maradok

kész szolgáltatással

SZÉKELYHIDY SANDOR, női és férfi divat-üzlete.

Üzletem a déli órákban is nyitva van!

Elvem! esekély haszon nagy forgalom!

FELHÍVÁS!

Mivel bevásárlásimat a legelső gyáraktól eszközöltem készpénz fizetés mellett.

Több éri helybeli tapasztalataim arra a meggyőződésre tanítottak, hogy a helybeli piacon a versenyt bármily tekintetbe kiállhatom.

Maradok kész szolgálattal

SZÉKELYHIDY SÁNDOR.

Elvem! esekély haszon nagy forgalom!

Jó munka!

Szíves tudomásul!

Van szerencsém nagybecsű megrendelőim és a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a **tavaszi és nyári** időnyre szóló legfinomabb minőségű valódi

gyapju és kamgarn

szüveket **beszereltem** és ez által abba a kellemes helyzetbe vagyok, hogy nagybecsű megrendelőimet kívánalmuk szerint a legjobban kiszolgálhatom.

Ugy **szívesen mindenemű férfi-szabó kellekeket eladára is raktaron tartok.**

Telhat melótt becsés megrendelőimnek eddigi szíves pártfogásukért köszönetet mondánék, egyttal kérem, hogy irántam tanúsított pártfogásukat a n. é. közönséggel együtt részemre fentartani szíveskedjenek és becsés megrendeléseikkel szerencséseltem méltóztassanak, melyek után vagyok szolgálatukra kész, Csik-Szeredán, 1900. év február hóban

mély tisztelettel

Dóczy János, férfi-szabó.

(Saját-ház).

Becsület és szorgalom!

Szultán Gergely,

FÉRFI-, NŐI-, DIVAT- ÉS KÉSZRUHA-RAKTÁRA CSIK-SZEREDÁBAN.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becsés tudomására adni, hogy üzletemben levő **összes bolti áruimat mélyen leszállított árban árusítani szándékozom**, a melyre szíves pártfogását kérve

Kiváló tisztelettel

Szultán Gergely.

[61] 2-5

GYÖRGYJAKAB MÁRTON UTÓDA

DRESZNÁNDT VIKTOR

könyvnyomdája, könyv-, papir- és írószer-kereskedése Csik-Szeredában.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát mindenféle

népiskolai tankönyvekből

és iskolai kellekekből u. m.: vonalzó, palatáblák, tisztázati és rajzfüzetek, igen jó plajbászok, írótolak, közönséges és díszes tollnyelek, tolltartók, tintatartók, rajzeszközök, körzők, festékek és festőesetek, egyenes és háromszög vonalzó, mindenféle külségi, egyházi, iskolai és ügyvédi nyomtatványok stb. stbbihöl.

Továbbá **duovalasztékú üzleti-, jegyző-, ima- és énekekönnyvölt.** Ugyisintén kaphatók: **vegyes ifjúsági iratok, mulattató képes mesékönnyvek, mindenféle szepirodalmi és füzetes kiadványok.**

Jól berendezett papírüzletében

kapható: **közönséges írópapír, nagy csomagoló, jó rajzpapír, rózeassin és fehér itató, két másolo és mindenféle színes papírok, selyempapírok.** — Igen nagyválasztékú levélpapírok angol és francia gyártmányu díszes dobozokban **90 fillertől 10 koronáig, nagyválaszték névnap és újevi kártyákból, díszes emlékkönyvek és albumokból.**

Különösen ajánlja elismert jóménőségű fekete tintáit nagyban és kicsinyben: továbbá piros, carmin, lilla, kékszinű tintáit, festékeit, olvasztott mega (gummi), jegyzőtinta, peesótviasz, ragasztó osta, színes irodai spargáit.

Továbbá ajánlja a saját kiadásában megjelent és nagy elterjedésnek örvendő

„Órangyal” és „Ártatlanok órangyala”

ezimű ima- és énekkönyveit: „Erenek gyöngye”-t; „Halotti szolosszmák és szertartások könyve”-t; „Irva-olvasás”-t; „Csikmegye földrajza”-t.